

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101353

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лю Цзянь ...

2. Jian Liu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 30-11-2023

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2439

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Жанровий інваріант бродвейського мюзиклу на рубежі XX-XXI століття
2. A genre invariant of the Broadway musical at the turn of the 20th - 21st centuries

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню бродвейського мюзиклу – провідного жанра американської музичної культури XX-XXI століть, що зумовлює необхідність аналітичного осмислення широкої палітри творів, написаних як метрами бродвейської сцени (Дж. Керн, Р. Роджерс, О. Хаммерстайн, Л. Бернстайн, С. Сондхайм), так і представниками молодших поколінь (Е. Джон, Е. Л. Веббер, Л. М. Міранда, С. Шварц, Т. Райс, Т. Кітт). Тільки за період з 1866 по 2013 рік бродвейська публіка побачила близько 500 шоу, що утворює широке поле для музично-критичних і музикознавчих розвідок. При цьому до 90-х років XX століття літератури, в якій ґрунтовно осмислюються історія і теорія жанру мюзиклу, фактично не існувало, на що вказують Р. Кнапп, С. МакМіллін, Дж. Свейн. Публікація найбільшої кількості праць припадає саме на початок XXI століття. В українському мистецтвознавстві перші ґрунтовні дослідження мюзиклу виникають в 2010-х роках, торкаючись окремих його аспектів – танцю (О. Верховенко), мюзиклу в українському

соціокультурному просторі (С. Манько), ролі артиста-співака (О. Оганезова-Григоренко), та переважно концентруючись на явищах національного ґрунту – дитячого мюзиклу (А. Беліменко, А. Стьопіна, О. Шевельова) та української рок-опери (А. Комлікова). На сьогоднішній день історія жанру бродвейського мюзиклу охоплена переважно до початку 2000-х років із особливою увагою до періоду «золотої доби» (з 1927 або 1943 року до кінця 50-х або 60-х років ХХ століття), в той час як мюзикли межі ХХ–ХХІ століття залишаються маловисвітленими. Все це вказує на необхідність в розробці жанрової теорії бродвейського мюзиклу, зокрема вивчення його загальної універсальної моделі із подальшим дослідженням у якості як жанрової системи. На основі спільних рис значної частини творів висунуто гіпотезу про наявність жанрового інваріанта мюзиклу – категорії, щоспеціально не розроблялася ані в зарубіжному, ані в українському музикознавстві. Мета дослідження – виявити специфіку втілення жанрового інваріанта бродвейського мюзиклу в творах кінця ХХ – початку ХХІ століття. Об'єкт дослідження – бродвейський мюзикл ХХ – початку ХХІ століття. Предмет – жанровий інваріант бродвейського мюзиклу. Дисертація складається з трьох Розділів. У Розділі 1 («Бродвейський мюзикл та його жанровий інваріант») вивчається стан розробки питань стосовно жанру бродвейського мюзиклу; виявляються основні аспекти його аналізу в зарубіжних та вітчизняних джерелах; визначається ступінь розроблення питань драматургії та жанрової специфіки. Запропоновано структуру його жанрового інваріанта, під котрим розуміється стійка модель жанру, що формується у ХХ та продовжує функціонувати у ХХІ столітті. У Розділі 2 («Втілення жанрового інваріанта в мюзиклах на запозичені оперні сюжети межі ХХ–ХХІ століть») розглядаються мюзикли «Rent» Дж. Ларсона (1996) та «Аїда» Е. Джона (2000), кожен з яких відштовхується від раніше написаного музично-театрального академічного твору – «Богемі» (1896) Дж. Пуччіні (для «Rent») та «Аїди» (1871) Дж. Верді. Проаналізовано метаморфози сюжету, специфіку його втілення в операх і мюзиклах; особливості трактування оперних форм; втілення тематичних арок (реприз, тематичних повторів); роль оркестровки. У Розділі 3 («Втілення жанрового інваріанта в мюзиклах ХХІ століття на оригінальні сюжети») розкриваються особливості лібрето та композиції мюзиклу «Wicked» С. Шварца (2003) та «Next to Normal» Т. Кітта (2009), у тому числі співвідношення лібрето В. Хольцмана та літературного першоджерела – роману Г. Магвайра в мюзиклі «Wicked». У Висновках підсумовуються результати аналізу і надається характеристика основних рис жанрового інваріанта, які втілюються в бродвейському мюзиклі на межі ХХ – ХХІ століть, у тому числі через: опору на вторинне лібрето; незмінність двоактної структури, побудованої на особливій драматургії; наявність трьох основних драматургічних вузлів; використання тематичних арок – реприз; значну роль повторюваних мотивів (лейтмотивів); спадкоємність окремих сцен і номерів із типовими композиційними одиницями мюзиклу як вокальними, так і інструментальними. Всі ці принципи знаходять втілення в творах Дж. Ларсона, Е. Джона, С. Шварца та Т. Кітта, що підтверджує універсальність і стабільність жанрового інваріанта бродвейського мюзиклу, який склався в ХХ столітті і зберігає свою актуальність на сучасному етапі. Ключові слова: музика; музичне мистецтво; композитор; сучасна музика; жанр; оперний жанр; драматургія; жанровий інваріант; лібрето; жанрово-стильова взаємодія; мюзикл; бродвейський мюзикл; опера; артист мюзиклу; співак; вокальна творчість; музична семантика.

2. The dissertation is devoted to the study of the Broadway musical, which is the leading genre of American musical culture of the 20th – 21st centuries, which necessitates an analytical understanding and evaluation of a wide range of works written by legends of the Broadway stage (J. Kern, R. Rogers, O. Hammerstein, L. Bernstein, S. Sondheim), as well as representatives of younger generations (E. John, A. L. Webber, L. M. Miranda, S. Schwartz, T. Rice, T. Kitt). At the same time, until the last decade of the 20th century, literature in which the history and theory of the musical genre is thoroughly understood did not actually exist, as indicated by R. Knapp, S. McMillin, J. Swain, and the publication of the largest number of works at the beginning of the 21st century. In Ukrainian art history, the first thorough studies of the musical appeared even later (O. Verkhovenko, S. Manko, O. Oganезova-Hryhorenko, A. Belymenko, A. Styopina, O. Shevelyova, A. Komlikova). To date, the history of the Broadway musical genre is covered mainly until the early 2000s, with special attention to the “Golden Age” period, while musicals of the turn of the 20th and the beginning of the 21st century receive short critical remarks or remain poorly covered at all. So there is a ripe need for the development of a genre theory of the Broadway musical, in particular, the

study of its general universal model. The common features that unite a significant part of the works give reason to put forward a hypothesis about the existence of a genre invariant. The aim of the research is to reveal the specifics of the embodiment of the genre invariant of the Broadway musical in the works of the late 20th and early 21st centuries. The object of research is a Broadway musical of the 20th and early 21st centuries. The subject of the research is a genre invariant of the Broadway musical. The dissertation consists of three Chapters. In Chapter 1 (“Broadway musical and its genre invariant”), the state of development of issues related to the genre of the Broadway musical is studied, the main aspects of its analysis in foreign and domestic sources are revealed, the degree of development of issues of its dramaturgy and genre specificity is determined. An overview of the studies that form the modern theory of the genre invariant in Ukrainian musicology is carried out, as well as its equivalents in foreign science (Canon) are considered and observations are made regarding the relationship between their content and interpretation. Chapter 2 (“Implementation of the genre invariant in musicals of the turn of the 20th - beginning of the 21st century based on borrowed opera plots”) examines the musicals “Rent” by Jonathan Larson (1996) and “Aida” by E. John (2000), each of which starts from the previously written music and theater academic work – “La Boheme” (1896) by G. Puccini (for “Rent”) and “Aida” (1871) by G. Verdi accordingly. Chapter 3 (“Implementation of the genre invariant in 21st century musicals based on original plots”) reveals the features of the libretto and composition of the musical “Wicked” by Stephen Schwartz (2003) and “Next to Normal” by Tom Kitt (2009), including the relationship between Winnie Holzman's libretto and the literary primary source – Gregory Maguire's novel in the musical “Wicked”. The Conclusions summarize the results of the analysis and provide a description of the main features of the genre invariant, which are embodied in the Broadway musical at the turn of the 20th – 21st centuries, including: reliance on a secondary libretto; the immutability of the two-act structure, built on a special dramaturgy; the presence of three main dramaturgical nodes; the use of thematic arcs – a reprise; the special role of repeated motifs (leitmotifs); continuity of individual scenes and numbers with typical musical compositional units, both vocal and instrumental. All these principles are embodied in the works of J. Larson, E. John, S. Schwartz and T. Kitt, which confirms the universality and stability of the genre invariant of the Broadway musical, which developed in the 20th century and retains its relevance at the modern stage. Keywords: music; musical art; composer; contemporary music; genre; opera genre; dramaturgy; genre invariant; libretto; genre-style interaction; musical; Broadway musical; opera; musical artist; singer; vocal work; musical semantics.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лю Цзянь. Музична драматургія бродвейського мюзиклу на прикладі «Аїди» Елтона Джона та «За межами норми» Тома Кітта. Аспекти історичного музикознавства, 2020. Вип. XIX – XX. С. 392–410.
- Лю Цзянь. Метаморфози пуччінієвської «Богемі» в мюзиклі «Rent» Джонатана Ларсона. Аспекти історичного музикознавства, 2020. Вип. 21. С. 83–98.
- Лю Цзянь. Сценічний текст мюзиклу «Next to normal» в постановці Майкла Грейфа. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 2020. Вип. 57. С. 212–227.
- Лю Цзянь. Риси жанрового інваріанту мюзиклу та його втілення в «Wicked» С. Шварца. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 2023. Вип. 67. С. 39–55.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анфілова Світлана Геннадіївна

2. Svitlana Anfilova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6910-8034

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкашина-Губаренко Марина Романівна

2. Maryna Cherkashina-Gubarenko

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4931-4652

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оганезова Григоренко Ольга Вадимівна
2. Olha Ohanezova-Hryhorenko

Кваліфікація: д. мист., проф., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3359-459X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаркіх Тетяна Василівна
2. Tetiana Zharkikh

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8392-6578

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рощенко Олена Георгіївна
2. Olena Roshchenko

Кваліфікація: д.мист., проф., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6048-6335

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Батовська Олена Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Батовська Олена Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна